

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 29.

Bojkott a — magyarság ellen.

Éppen, midőn a magyar nemzet összes ellenségei azon ábrándoznak, hogyan diszcreditálhatnák legjobban a magyarokat, midőn a nem magyar ajku népek hazaszeretettől áthatott elemei készítik a hidat, melyen át a magyarsághoz közeledni lehet, a budapesti »Lupta« teljes erővel izgat a magyarok ellen való bojkottra.

Azt mondják, hogy a románság közt lakó magyarságot, amely kisebbségben és elszórtan él román vidékeken, teljesen izolálni kell. Tehát nem szabad magyar kassinóba járni, magyar bálba menni, magyarokat román bálókba meghívni, a magyar egyesületekbe belépni. Nem szabad a magyar nyelvet használni, csak ott, ahol törvény folytán muszáj. Nem kell magyarral üzletet csinálni, nem kell velük családi kötelékbe lépni, szóval teljes mértékben el kell zárkózni a románságnak a magyarságtól annyira, hogy a magyarság belátva az együttélés lehetetlenségét, kénytelen legyen presszionálni a magyarság vezértérftait más, a románságra nézve kedvezőbb magatartás elfoglalására.

Vannak politikai nyilatkozatok, melyekkel nem a politikusoknak lehet érdemlegesen foglalkozniok, hanem az orvosoknak vagy a rendőrségnek.

Ez a »bojkott« is ilyen.

Mert igaz az, hogy némely vidékeken a bojkott még sikert is érne el. Vannak falvak és községek, melyekben a magyarságnak az ilyen bojkott keserű órákat szerezhetne, de csakis órákat. A mely percben a hatóságok látnák, hogy a magyarság lehetetlen helyzetbe került, gondoskodhatna olyan megtorlásról, amelyet a »Lupta« és más nyomtatványok terjesztői még csak nem is álmodnak.

A bojkottra bojkott lenne a felelet és nincs mód kibeszélni, hogy ma egy rossz indulatu hatóság mily rettentő helyzetet teremtett a román nép számára. Akik ilyesmin törnek a fejüket, azok a közigazgatási dolgokba bele se szagoltak. Csak teljes tudatlansággal lehet olyas valamit állítani, hogy a románság között kisebbségben élő magyarság akkor lépjen közbe

a kormánynál rendszerváltozás érdekében. ha egy bojkott, már őket semmivé tette. A nacionalistáknak jól kell tudniok, hogy egy román közgazdasági és társadalmi bojkottnak a románság adná meg az árát. Nem is azért hirdetik hát ezt, mintha sikerre vezetőknek ismernék, hanem azért, hogy a román békeakciót hozzák nehéz helyzetbe, hogy a magyar sovinizmust még jobban felingereljék s hogy kimutassák, miszerint ők nem békét akarnak, hanem igenis — háborút. Ha a magyarság látja, hogy a román sajtó teljesen ura a helyzetnek, és semmivé tehet minden békeakciót, nagyon is könnyen, természetes, hogy akár Babes Emil, akár Gedeon, akár Moldovan, akár ki legyen az, aki békéről beszél, a magyarság sajnálni fogja őket, de semmi lépést nem tesz akciójuk támogatására.

Különböen is az egész bojkott mozgalom, amely ma még csak a papíron van meg s ott is marad, legfőképpen a magyarbarátok ellen van irányítva. Miután ezek ellen a román szótár összes becsmérlő kifejezéseit felhozták anélkül, hogy őket még csak arra is bírhatták volna, hogy komoly megtorlás iránt lépéseket tegyenek, most szeretnék őket elzárni még a levegőtől meg a napvilágtól is. Azi akarják, hogy a románság a »fekete alakok«-at sehol ne üdvözölje, velük semmiféle társadalmi és jogi viszonyba ne lépjen, őket kerülje, utálja és vesse meg.

Hogy mennyire megy a magyarság barátai ellen a мүдühönqés, és a bojkott, arra az aradi »Tribuna« tegnapi száma ad szomorú példát. Tárgyalva a belényesi főgimnázium értesítőjét, valóssággal keményen leckézteti az igazgatót és követeli, hogy mentségeit adja elő, hogy merte felemlíteni a tanárok irodalmi működésének rovatában a Gedeon nevét, mint aki az »Ungariá«-ba, az »Alkotmány«-ba és a »Tiszántul«-ba dolgozik. Hát miért nem borította rá a feledés fátyolát, ha már más nem dolgozik, miért kelljen éppen ennek az öntudatlan bolondnak a zavart eszü és orcátlan írásait felemlíteni? Reméljük, hogy az igazgató nem részes ezekben az örültségekben. Bocsánatot kér végre a közönségtől, hogy Gedeonnal foglalkozni bátorkodott.

Ennyire megy a Gedeon elleni gyűlölet. Hasonlóan tárgyalna a békebarátok

kiváló egyéneivel, mlnt Moldován és Babes Emil. Nehogy tehát ezek valamelyes akcióhoz kezdhessenek, fenyegetik őket bojkottal is.

Ha tehát valaki azt hiszi, hogy békeakcióra a nemzetiségekkel szemben nincs szükség, mert a mérsékelték ugyanis a magyarsággal tartanak, a tulzókat egyszerűen le kell törni, hát bizony az nem ismeri a helyzetet. Igenis a talaj ez időszertint a tulzóké, akiket letörni — nem lehet, mert az elámitott tömeget nincs aki tőlük elragadja. A kormány ugy tesz mintha aludnék. Nincs, aki nemzetiségi mozgalmainkról becsülettel referálna mindenkor és mindig tárgyilagosan. Nincs, aki a magyarbarát román polgárok szavának kellő nyomatókat tudna, vagy akarna adni. A románság a »Lupta« cikkeinek a hatása alatt nem fog a magyarság ellen bojkottba lépni, de igenis nagyon megnehezül azoknak a helyzeté, akik a magyarságnak éppen a tulzások és tulzók letörésében kötelességszerűen segélyére sietnek.

Az a társadalmi békés viszony, amelyben a megye románlakta felében a magyarság és románság egymással élt hosszú éveken át, végleg meg van rontva. Annyira mennek, hogy akik valamely magyar kaszinót látogatnak, felhívják, hogy mit keresnek román létükre ott. Hogy utközben, utcán, vendéglőben hogyan becsmérlik a bojkottált békebarátokat, azt csak ők tudják. Egyik békebarát román urat, aki pap is megkérdeztük, miért nem indít sajtópört? Elmosolyogta magát és így szólt: »Hisz éppen ez a céljok azoknak a szerencsétleneknek. Oly »cause célèbre«-t csinálnának e pörből, hogy száz és száz román csöditnének fel vidékről, hogy tüntessenek ellenem, aki a magyarságtól kérek elégtételt. Uram a román sajtónak Magyarországon nincs törvénye. A politikai becsület védelmére nincs paragrafus s a legrosszabb esetben az illető stromann, akit odaállítanak bocsánatot kérne, hogy ő nem akarta privát becsületemet sérteni. Gondoljon ön arra a hajszára, melyet egyik volt belényesi tanár ellen indítottak, aki most kanonok. Miután mindent ráfogtak, meghurcolták, bocsánatot kértek s aztán újra megmárták. Ez lenne valószínűleg az én sorsom is.«

Biharmegyében tehát erélyes kézre

A hatóságilag díjmentesen engedélyezett **VEGELADÁS** még mindig tart:

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházában

hol az összes cikkekben raktáron levő óriási készlet minden elfogadható árban lesz kiárustva.

Elsőrangú mütermeiben ugy

angol kosztümök, mint francia

ruhák **rendkívül olcsó**

á r b a n elvállaltatnak.

van szükség, amely a tuzók letörésére és a románságnak a nativista sajtó terrorizmusa alól való megszabadítására kell hogy irányuljon.

Reméljük, hogy éberszemű főispánunk szemét nem kerüli ki e terrorizmus. Ha a román nacionalizmus az emberek becsületével kíván táplálkozni, a magyarságnak is lesz gondja rá, hogy a románságot magától végképpen elszakítani se tölje.

Hogy a magyarság és annak testvéri jobbot nyújtó elemei meg tudják-e mutatni bizonyos utszéli politikusoknak, mi az a bojkott, azt szeretnők látni. Nem kávéházi jeleneteket, nem utcai tünteteket nem ártatlanok meghurcolását követeli a haza érdeke, hanem azt, hogy mindenki, akl a magyar állam eszme védelmében magát kiteszi, részesüljön annyi jogvédelemben, amennyit a törvény egy éjjeli órnak biztosít.

Igenis szót emelünk egy törvényjavaslat mellett, mely szerint, aki az állam-törvényeit és alkotmányát védelmező polgárpárt azért mert ez az alkotmányt védelmezi és a belső békét előmozdítani akarja, gyalázó szavakkal illet, vagy sajtó útján közmegevetésnek tesz ki, 2000 koronáig terjedhető pénzbírsággal és 2 havi fogházzal büntetendő. Szót emelünk végre oly törvény érdekében, amely a sajtó útján történt sérelmek megtorlását három hónapon belül eszközölteti.

Ime az ország fővárosában ki lehet adni nyíltan a jelszót a magyarság bojkottolására! Mikor a törvény megtorlással élhetne, az izgató már rég Romániában, vagy Amerikában élvezheti az arany szabadságot.

Ha tehát Gedeon és társai nemzeti-ségi békét óhajtanak, ne riadjanak vissza

a nyelvöltögető izgatók vak lármájától, hanem küzdjenek saját fajbeliek elfogultsága ellen a komoly szó erejével. A magyarságnak lesz rá gondja, hogy a bojkottra lázítók ajkain elhaljon a lármás hazudás. Az ország békét akar s aki azt megzavarja, van hatalma összetörni és meg is teszi.

E. I.

Milyen lesz a választói reform?

A »Neue Freie Presse« tegnap azt jelentette, hogy a választási reformról szóló javaslat tervezete csak az augusztus 4-én tartandó minisztertanácson fog először tárgyalatni, amire azután Andrassy Ischlbe utazik a királyhoz, hogy az előzetes szankciót kieszközölje. A nevezett lap szerint a király már ismeri ugyan a reform alapelveit, de a kidolgozott javaslatot még nem látta. A javaslatot a kormány minden tagja kézhez kapta, hogy azt áttanulmányozhassa és a minisztertanácsban véleményét adhasson róla. Beszélnek, hogy Zichy Aladár gróf és Apponyi Albert gróf miniszterek nem helyeslik a plarális rendszert, míg Kossuth Ferenc is csak nagy kapacitálás után járult hozzá Andrassy javaslatához.

A »Budapesti Hirlap«, melyet tudvalevőleg Andrassy szócsövének szoktak tekinteni, tegnapi vezérkikkében a választói reformmal foglalkozik és kijelenti, hogy e kérdésről több cikket fog közzétenni. A nevezett lap egyekben így ír:

Cikkeink rendjén meg fogjuk jelölni azokat a főirányelveket, amelyeket a választási reformnál követnünk kell. Tisztázzuk az általános választói jog célzatosan zavarttá tett fogalmát, helyreállítva igaz értelmét. Foglalkozunk a műveltségi cenzussal, amely előreláthatólag a reform gerincét fogja alkotni, majd egyéb olyan választási jogcímekkel is, amelyek a választási reformnál figyelembe

jöhetnek. Tárgyaljuk a pluralitás, a titkos, közvetlen és községenként való szavazás kérdéseit, kapcsolatban a választási eljárás egyéb kérdéseivel. Megrajzoljuk a vármegyéknek és a választási kerületeknek a reform folytán szükségessé vált új beosztását. Vizsgáljuk a választási reform hatását a törvényhatósági önkormányzatra, a szociálista mozgalmakra és a nemzetiségi törekvésekre.

Máshol ezeket mondja:

— Hazánk különböző bonyolult, sok szempont felölését igénylő viszonyai kizárják azt, hogy a választási reformnál bizonyos elvi szempontokat egységesen, mereven és rideg következetességgel alkalmaztassunk. Ez ugyan egyszerűbb és egységesebbé tehetné a reformot, de veszélyeztetné a célt, amelyet magunk elé tűztünk. A többes és egyenlő szavazat, a titkos és nyílt, a községenkénti, avagy közretenként való szavazás nem mőrev, egymást kizáró ellentétes elvek, hanem csupán eszközök, amelyek különböző körülmények között különbözően hatnak és így egymás mellett is nyerhetnek alkalmazást, ha így kívánja az egyetemes célra irányuló nemzeti akarat minél tökéletesebb és minél szabadabb megnyilvánulásának biztosítása.

A karlócai kongresszus.

Karlóca, július 29.

A kongresszus többségét képező radikális párt tegnap tudvalevőleg úgy határozott, hogy el fogadja a királyi kéziratban megjelölt napirendet és mindenekelőtt a patriárkaválasztást ejti meg. Az önálló szerb párt, mely nagyrészen a horvát koalíció embereiből áll és a kormánynak mindenképpen kellemetlenségeket akar szerezni, a mai ülés elején napirendi vitát kezdett, mely előreláthatólag a mai ülés egész idejét igénybe veszi. Minthogy a kongresszus statutumai az ülések tartamát nem állapítják meg, az ülést valószínűleg estig is kihúzzák, úgy hogy a patriárkaválasztás legjobb esetben csak holnap lesz megejthető.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A vér ereje.

Írta: Leo Languier.

Ugy tetszett, mintha tűz lappangana a fotelben, mely felénk háttal állott a kandalló előtt, mert néha-néha hatalmas füst gomolygott föl belőle.

Pedig nem volt benne más, csak Omer Gautelme a nagy, vörös agyag-pipájával.

Egy fiatal diplomata beszélte a japán uti emlékeit, de ez Omert egy csöppet sem érdekelte; ő előtte neveltséges volt az egész Japán és az volt minden, ami nem afrikai.

A fotel néha-néha megmozdult és Omer egykedvűen nézett végig rajtuk. »Ah, utazás! — mormolta — a múlt évben Afrikában voltam és meglátjátok, én még odamegyek meghalni. Hogy magyarázzam meg, milyen hatással van reám ez az ország?«

Őnök tudják, mennyire szeretek nyáron a Jardin des Plantesben pipázgatni, a tevék ketrece előtt, mert ott néha igazán úgy érzem, mintha Afrikában lennék. Mert minden földet a szaga jellemez. Algir bazárral van tele és hideg: Tingadban még a márvány is gő-

zölög a forró napsütésben és a magas abessziniai fák illata egész más, mint a Gabon kertjeé, de mindenütt, mindenben az az égető, fakó illat terjeng, ami egyedül Afrika sajátja.

Igen, tavaly lent jártam; új vidékeken, amerre még sohasem voltam; az egyik városbar el kellett mennem egy nagy urhoz, Abd el Medzsahhoz. Nagy tisztelettel mutatták meg a házat és egy citromszinű burnuszba burkolódzott fiú vidáman ugrándozva vezetett hozzá.

Abd el Medzsah szívesen fogadott:

— Üdvöz légy házamban, — mondta a legtisztább francia nyelven.

Kezet nyújtott és amint burausza félremozdult, megláttam mellén a Legion d'honneur kommandans keresztjét.

Mig a reggelit vártuk, frissítőt és pipát hoztak. Az a helyiség, amelyben voltunk, az udvarra és a kertre szolgált. Egy márvány medencében vizugár csobogott és a falakat gyönyörű festmények díszítették.

Házigazdám egy pillanatra magamra hagyott.

A víz gyöngyözve pergett le a márvány-medence falán és én igazi muzulmán győ-

nyörűséggel füstöltem, egyszerre csak úgy tetszett, mintha elfojtott kacagást hallanék.

Hirtelen, kellemetlenül éreztem magam, mint egy félnék ember, ha a szalon közepére kerül.

Engem figyeltek!... Láthatatlan nők vettem körül. Megéreztem jelenlétüket a fal gyönyörű festményein keresztül. Bizonyos, hogy nők voltak, a serail karcsú hölgyei. Elpirultam és kényelmetlenül várakoztam Abd el Medzsahra.

Reggeli után azokat a felsőges afrikai csemegéket izelgetve Abd el Medzsah a párizsi újságok iránt érdeklődött. Sokat olvasott és éles kritika jellemezte megjegyzéseit; ismerte a legújabb regényeket is és Flaubertből, Sainte-Beuveből idézett.

Ugy éreztem magam, mintha a legműveltebb franciával csevegnék ebben az ezerégy éjszakába illő környezetben.

Észrevette, mennyire meglep ez és mosolyogva mondta:

— Különös dolognak látszik ez, ugy-e, — de hisz én tíz évig laktam a Rivoli-utcában és vadász-százados voltam. Én beszélgettem Teophile Gautierrel és a Tuilleriesben mme Metternich-hel táncoltam, ezzel a törékeny kis asszonnyal; én láttam az Eugénie

Gerstenbrein Tamás

szobrász és kőfaragó mester

Nagyvárad, Rákóczi-út 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagy raktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador szíremlékekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi sírboltok s sírkövek renoválását a legolcsóbb árak mellett.

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és

— s i r k ő g y á r. —

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz.

Központi iroda Kolozsvár. Telefon 662.

Fióktelepek:

Déva. Nagyszében. Bánpatak.

A patriarkaválasztás előzményeit illetőleg ma azt beszélik, hogy Zmejanovics püspök és Krassojevics képviselő a radikális párt vezére, Wekerlének ama nyilatkozatára, hogy a kormány Zmejanovicsot nem fogja a királynak megerősítésre ajánlani, — Karlsbadba utaztak Kossuthhoz, akinél erőlyesen tiltakoztak a miniszterelnök emez állásfoglalása ellen. Kossuth igyekezett a nevezetteket megnyugtatni és azt mondotta, hogy ha a kongresszus Zmejanovicsot választaná meg, úgy mindent el fog követni, hogy a király őt megerősítse.

A patriárka választás ügye még mindig igen zilált. Lehetséges, hogy holnap, vagy holnapután esetleg szombaton mégis megejtik a választást, viszont az is meglehet, hogy láthatlan időközönként fog huzódni. Hogy kit fognak megválasztani, ez még most bizonytalan, legtöbb chance-ja van a megválasztásra Zmajánovics verseci püspöknek.

A radikálisok Günthernél.

A radikálisok négy vezére, — egy ellenőrizhetetlen hír szerint, — tanácskozást folytatott Günther Antal királyi biztossal s a tanácskozás tartama alatt kifejtették állásfoglalásukat. Ők mindenkor és mindenben loyálisak voltak és azok is akarnak maradni, de jelenleg igen válságos helyzetben vannak, mert fennáll az az eshetőség, hogy Zmejanovics megválasztását a király nem erősíti meg. A radikálisok kijelentették, hogy tetteikben semmi sem fogja befolyásolni őket, szabadon fognak cselekedni, de ha a király Zmejanovics megválasztása esetén a megerősítést megtagadná, ők nem fognak aludni!

Bogdanovics nyilatkozik.

Bogdanovics püspök hír szerint kijelentette, hogy kinevezést semmi esetre semmi esetre sem fogad el, a pátriarkai széket csakis

császárnő-csodaszép vállait és III. Napoleon engem is megkuiált cigarettával . . .

Azután . . . és az öreg elhallgatott egy pillanatra . . . aztán nagyon szerencsétlen kalandba keveredtem. Igen boldogtalan lettem egy asszony miatt, aki azt igazán nem érdemelte meg.

Szeretem. A Notre Dame mellett lakott, olyan kis szobában, hogy a krinolinjának majdnem össze kellett benne szorulnia. Mintha most is előttem állana . . . Egy este megleptem, amint egy diákkal ölekezett — Gambettának egy fiatal barátja volt, azóta már az is elérte a maga sorsát . . . Visszajöttem ide; apám már utolsó napjait élte. Itt maradtam. A hazája mindig visszafogadja az embert, a vér erejét nem lehet bilincsekbe verni és jó meghalni, a magunk házában . . .

Hallgassa csak, mindig ezt a dalt dudolta az AlcazARBól a Theresa nótáját, az Empire alatt mindenki ezt fujta; én persze fiatalabb, minthogy ismerhetné.

És az öreg reszelős hangján elkezdte az egykor ünnepelt, elfeledett nótát:

J'ai un pied qui rume
Et l'autre qui ne va guère.
J'ai un pied qui r'ume
Et l'autre qui ne va guère.

Amint a refrain ismételte, a műezsim vontatott énekét hallottuk meg, amint a könyörgés óráját kikiáltotta és házigazdám hirtelen elkormányodva, méltóságosan fordult Mekka felé, mint egy patriárka és halkan mormolta imáját . . .

— Hát nem gyönyörű ez az Afrika? — kérdezte Omer Gautelme és újra rágyújtott vörös pipájára.

megválasztása esetén foglalná el. Bogdanovics nyilatkozata igen jó hatást tett a szerbekre, napról-napra nő a népszerűsége, úgy, hogy a megválasztása egyáltalán nem vehető kizártnak.

Uj választás?

Egyesek máris különféle verziókat állítanak föl arra az esetre, ha a király Zmajánovics megválasztásához nem járulna hozzá. Kétféle vélemény köré tömörülnek leginkább. Az egyik verzió szerint ebben az esetben az új választás az öszre maradna, a másik áramlat előharcosai azt bangoztatják, hogy az új választás minden körülmények között két héten belül meglesz.

Tilos a bot!

Valahol nem messze Nagyváradtól van egy hivatalnok a magyar államnak. Az illető képzett is, szorgalmas is, de a hivatalában olyan ideges, mint egy agg hajadon. E miatt aztán, bár kifogástalanul udvarias uri ember, igen kevés a népszerűsége s nem minden napja telik el úgy, hogy a felekkel valamelyes összekocanás nem volna.

A napokban az illető ur hivatalos helyiségében fölötté sokan voltak. Rájuk illet Mikszáth regényének a címe: Urak és parasztok. Ugy-e baja volt ennek is annak is s mivel sokan voltak, természetes, hogy sutogás, csöndes beszélgetés nélkül nem várakozhattak. Az ideges hivatalnok rájuk szólt az urakra és parasztoakra egy kalap alatt:

— Hallgassanak!

— Legyenek csendben, vagy a következményeket maguknak tulajdonítsák!

— Nem tudnak hallgatni?

Éppen valami még erőlyesebb figyelmeztetésre készült az ideges ur. A várakozók, a kik az idegeskedéshez már hozzászoktak, egyszerre elhallgattak s érdeklődéssel várták, micsoda megleckéztetésben lesz ismét részük? A hirtelen támadt csendben valaki egyszerre megmozdult, mozdulás hőzben vállá a fogasra akasztott sétatálcához ért, a pálcá pedig hangos koppanással esett a földre.

Oroszországban nem egy embernek van szerencséje bombák robbanását hallani; még sincs az a cár vagy dumaelnök, aki a legmihelstább bomba robbanására akkorát ugornék a székéről, mint ideges emberünk a bot koppanására.

— Hah! mi volt ez?

— Egy sétatálcá, más semmi.

— Semmi? Magának a bot semmi? Az ügyviteli szabályzat szerint ide tilos botot hozni; magának talán az ügyviteli szabályzat is semmi? Vigyék ki azonnal a botokat a folyosóra!

A publikum persze meg sem mozdult. Az ideges ur a csengőhöz lépett. Csilingelt egyszer, kétszer, háromszor — senki sem jött. Zengett az egész épület a csengetéstől — az is hiába. Végre az ideges ur kiszaladt a folyosóra, onnan az emeletre s az emeletről diadalmasan hozta magával Jánost, az ijedt képű hivatalnokszt. Mi lesz itt?

— János! recsesentett rá a hivatalnok a szolgára. Elszed minden botot és kiviszi az ajtó elé, aztán senkinek sem engedi meg, hogy ide bottal lépjen be! Megértette?

— Meg.

János tehát az ügyviteli szabályokban előirt komoly aretal körüljárt s ahol csak talált egy botot, azokat mind összeszedte és kivitte. Aztán ott állt az ajtó előtt és vigyázott a botokra.

Arra járt egy botos ur, aki nem kevésbé ismeretes az idegességéről. A szolga utját állotta.

— Tessék ideadni a botot.

— A botot? Megbolondult maga? Mi köze magának az én botomhoz?

— Instálom, az ügyviteli szabályok . . .

— Menjen a pokolba az ügyviteli szabályaival! Magaé ez a bot, vagy az ügyviteli szabályoké, vagy az enyém? Maga adott érte pénzt, vagy az ügyviteli szabály, vagy én adtam? Micsoda utonállás ez itt!

A szolga valahol hallott valamit a becsületsértésről. Hivatalos hangon jelentette ki:

— Ezért pedig feljelentem az urat becsületsértésért. Hogy én még utonálló vagyok! Talán rabló is vagyok, mi? Én tisztességes közhivatalnok vagyok.

— Micsoda tisztességes ez, megállítani az embereket és elszedni a botját! Botkereskedő maga?

— De kérem, addig nem lehet bemenni oda, míg a botot le nem tetszik tenni.

A botos ur nagyot néz.

— Hát mi a tatárnak menjek én be oda?

— Hát nem oda tetszett igyekezni?

— Tetszett a majd megmondom kinek! A szomszéd szobában van dolgom.

— Hát miért nem tetszett mondani!?

— Hát miért nem tetszett kérdezni!?

— Nohát!

A botos ur haragosan megy tovább, a szolga pedig — szerencsétlen flótás — újra kezdi a legközelebbi bottalajdonossal. Hogy ilyen heccek mellett milyen csöndben és nyugodtan lehet odabenn tárgyalni a felekkel, arra talán ismét az ügyviteli szabályok adhatnának felvilágosítást.

UJDONSÁGOK.

* **Uj tanító az ujjvárosi rk. iskolában.** A nagyváradi-ujvárosi rk. iskolában Szentkereszty Tivadarnak segédtanfelügyelővé történt kinevezésével megüresedett tanítóállást most töltötte be a lat. szert. káptalan, mely Nagyváradnak a legrégebbi iskoláját nemes áldozatkészséggel tartja fenn. Erre a szép javadalmazásu tanítói állásra Zöldi Bertalan, körözstarjáni tanító lett megválasztva, ki állását szeptember 1-én foglalja el. Benne az iskola kiváló tannrót nyert, ki remélhetőleg megállja a helyét a jó hírnevű iskolában.

* **Zarándoklat Rómába.** Az idén lesz ötven esztendeje annak, hogy X. Pius pápát pappá szentelték. A katolikus világ felhasználja ezt az alkalmat, hogy hódolatát tejezze ki a pápa előtt.

A magyar katolikusokhoz az Országos Pázmány Egylet elnöke Prohácska Ottokár püspök ezt a fölhívást intézte:

Az Országos Pázmány-Egylet kezdeményezésére az összes magyarországi katolikus egyesületek a jelen év októberére országos zarándoklatot szerveznek Rómába, — hogy az abban résztvevők az egész katolikus Magyarország nevében érzelmeiket a Szentatyá iránt szentöl-szembe nyilvánítsák, vele az ünneplővel együtt ünnepeljenek, őt szorongatásai közepette tehetségük szerint vigasztalják, tőle viszont maguk részere erősítő szökat és áldást vegyenek s október második vasárnapján, Magyarország Nagyszonyának ünnepén a Szentatyáért, egyházukért, hazájukért és magukért buzgón imádkozzanak égi Pártfogójukhoz.

A magyarországi összes katolikus egyesületek részéről alkotott bizottság az ügy nagy jelentőségére való hivatkozással ezennel fölhívja Magyarország minden rendű és rangu katolikusait, hogy a tervezett római zarándoklatban minél nagyobb számban részt vegyenek.

Az érdeklődőknek a Pázmány-Egylet nyújt bővebb felvilágosítást.

* **Lemondott tiszti rangjáról.** Atsél Károly nagyváradi 4. honvédegyezredéből

tartalékos hadnagy a honvédség kötelékéből elbocsátatott.

* **Szokatlanhangu felebbezés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta, hogy a vízműtelep céljaira megvásárolja a várad-velencei róm. kath. plébánia kavicsbányáját 5000 koronáért. Ezen közgyűlési határozat ellen tegnap hat törvényhatósági tag köztük öt szabadkőműves felebbezést adott be, amelyből erősen kéri a felekezeti gyűlést s a személyeskedés. A felebbezést Schütz Albert, Kőszeghy József, Rendes Vilmos, dr. Várady Zsigmond, Szántó Lajos és Fried Ferenc írták alá. A határozatot kifogásolják, mert nem lett előzőleg 30 nappal meghirdetve az ingatlan vétel s nem lett kitűzve 3 közgyűlésre. Azt állítják a felebbezésben, hogy a kérdéses terület nem is a plébánia tulajdona s a kavicsbányáért a plébánia által szedett díjat az illetők tartozatlanul fizették s az nem is rendes jövedelem. A földterület értéktelen mediterrész, amelyet a Körös újból elfoglal, ha a város a plébánia hozzájárulásával védgátat épít. Ezután gyanúsítanak a felebbezők. Azt kívánják, hogy az elmosott területek helyett csak a meglévő földterület forgalmi értékét fizesse meg a város. A püspök azon kitételére kapaszkodnak, hogy a nem dúsz jövedelmű plébániának szüksége van a kavicsbánya jövedelmére. Azt állítják, hogy a közgyűlés római kath. tagjai szavazták meg a terület megvételét és pedig a püspök ezen kijelentésének hatása alatt. Elismerik, hogy a várad-velencei plébánia nem dúsz jövedelmű, de ők tudják, hogy ki és mely vagyonból tartoznék ezen segíteni. — Azt eddig valóban nem tudtuk, hogy Kepes Ignác, Löwenstein Zsigmond, Gábel Jakab — kik szintén megszavazták a föld megvételét — a római katolikus egyház hívei. Különben az egész felebbezés rávall írójára. És ezek az urak mindig hangoztatják, hogy a felekezeti kérdést nem szítják s mégis minden alkalmat megragadnak, hogy a velük nem egy gyékényen áru polgártársaikat a legdurvábban meggyanusítsák.

* **Villamosvasut a Bányasoron.** A gilányi-utcai villamos vasutvonal közigazgatási bejárása alkalmával Rimler Károly polgármester vetette fel az eszmét, hogy a városi vasut építse ki a vasutvonalat a Gilányi-utca folytatásában a Bányasoron is, egészen a vámházig. A városi vasut erre hajlandónak is nyilatkozott s a terveket akként készítették el, hogy a Bányasoron a házak előtt, a Pece szabályozása folytán betömendő árok felé építik a villamosvasut vágányát. Időközben a csillagvárosi lakosok egyrésze kérte, hogy a villamosvasut vágányát a Bányasoron nem a házak előtt, az országút jobb oldalán, hanem az uttest baloldalán, a szállási legelő mellett építtessék, mivel a gyermekek veszélyes lenne, ha a házak felőli oldalon közlekednék a villamos vasut. A nagyvárad városi vasut szintén kérte a vágány áthelyezésének engedélyezését, mert akkor még a Pece rendezése előtt kiépítené a bányasori villamos vasut vonalat. Tegnap helyszíni tárgyalást tartottak a kérelem tárgyában Bordé Ferenc főjegyző elnöke alatt, amelyen a városi vasut képviselői és több érdekelt szintén jelen volt. A bizottság azonban a helyszínén nem tudott tájékozódást szerezni arra nézve, hogy a Pece rendezés után milyen lesz a Bányasor szabályozási vonala s megbízta a városi mérnökhivatalt, hogy készítse el az egész utvonal rendezési tervét s akkor határozzanak a

kérelem felett. A tárgyalás során Komlóssy József gazd. tanácsos a kérelem teljesítése ellen szólt, mert a vágány áthelyezését a kocsiforgalomra károsnak tartja s az elővásárlás meggátolását látná abban, ha a villamos vasut a házak előtt építtetnék.

* **Görgei árulta-e el Rulikovszky szabadságharcost?** A kolozsvári »Ellenzék« a következőket írja: Az alábbi érdekes sorokat vettük s felhívjuk nagyvárad lapjaink közreműködését, hogy az ottan feltalálható s megbízható adatok közreadásával járuljon hozzá a kérdés tisztázásához.

»Tek, Szerkesztő Úr!

A »N. Pester Journal« 1899. évfolyamának augusztus 23. számából azt olvasom, hogy Rulikovszky Kázmér lengyel származású fiatal orosz ezredes 1849-ben Magyarországra jött az ide vezényelt muszkákkal. Itt a magyarok történetén és hősi küzdelmén annyira fellelkesedett, hogy levelet írt Görgeinek. Levelében felajánlotta, hogy ezredével együtt átlép a magyar seregbe és vérért a magyar szakadás érdekében fogja ontani. Görgei a levelet átküldte Paskievits tábornoknak, aki a fiatal 28 éves lengyel hőst aug. 23-án Nagyváradon kivégeztette. Sirja fölé Nagyvárad független polgárai állítottak emléket.

E vértanu kivégzésének története Kacziányi Géza »Magyar Vértanuk« könyve 82. lapján egészen másként van leírva. Melyik leírás hiteles? Csakugyan Görgei árulta volna el ezt a lengyel vértanút, mint ahogy a »Neues Pester Journal« írja?

Együttal méltóztassék a figyelmet arra is felhívni, hogy a kormány tüzzön ki pályadíjat egy az 1848—49-beli eseményeket történeti hűséggel, lexikonszerű tömörséggel közreadandó, történelmi mű megírására. Erre égető szüksége van a nemzetnek, hogy a legendák fellegei között az események hű leírásának kék egét tiszta világításban láthassa. Nemzeti kormányunknak bizonyára van erkölcsi bátoraága ily munka megírására.

Függetlenségi.

* **A Szacsvey-utcai villamosvasut közíg. bejárása.** A nagyvárad városi vasut a kert-utcai villamosvasut vágányából kiágazólag a villamos vasutvonalat Szacsvey-utcán át kiépíteni szándékozik, hogy Vitéz-utcán az őssivasutvonalához beágazólag a Rhédey-kertbe itt tartsa fenn a forgalmat. Ez által egy sűrűn lakott városrészen keresztül közlekednék a villamosvasut a Rhédey-kertbe és a nagyobb forgalom inkább biztosítva lenne, mint a kert-utcai rövid vonalon. A Szacsvey-utcai vasutvonal közigazgatási bejárása ma, július 30-án délelőtt lesz Dubszky Alfréd műszaki tanácsos elnöke alatt. A városi tanács utasította Kőszeghy József v. főmérnököt, hogy a bejárásnál írásban közölje azokat a feltételeket, amelyek megtartását kívánja Nagyvárad városa a vasutvonal kiépítése esetén.

* **A háztartásiiskola vizsga-ebédje** Chrisztó Miklósné Dus Ilona házagópító háztartásiiskolájában ma, július hó 30-án fejezik be a második évfolyamot. Az iskolát a közép osztály leányai ép úgy, mint az intelligens családok gyermekei látogatták, hogy a nő egyik legszükségesebb tudományát a főzést és sütetést megtanulják, a háztartás egyéb tudnivalói mellett. E tanfolyamban a városi árvaház néhány nagyobb növendéke is résztvett. A tanfolyamot hallgató leányok ma teszik le a vizsgát s déli 1 órakor meghívott közönség fogja élvezni a vizsga-ebédet, amiből következtetni lehet, hogy — milyen jó gazdaasszonyok lesznek belőlük.

* **Engedély nélkül tüntettek.** Ez évi március hó 8-án az általános választói jog mellett dr. Rozvány Jenő ügyvéd, Friedländer János ügyvédjelölt, Ábrahám Manó magánhivatalnok és Orbán László kömivessegéd szociálista tüntető körmenetet rendeztek, anélkül, hogy erre a hatóságtól engedélyt kértek és nyertek volna. A rendőrkapitányi hivatal a kihágási eljárást megindította a négy rendező ellen s a kihágási bíróság dr. Rozvány Jenőt, mivel már hasonló cselekményért büntetve volt, 15 oapi elzárásra és 200 korona mellékbüntetésre; Ábrahám Manót, Friedländer Jánost és Orbán Lászlót pedig egyenkint 150 korona fő- és 50 korona mellékbüntetésre ítélte. Mind a négyen felebbeztek s tegnap foglalkozott másodfokban ügyükkel a városi tanács. Dr. Rozvány Jenő büntetését az eljárás mellőzésével, 300 korona fő- és 200 korona mellékbüntetésben szabta meg, a többi háromnak büntetését szintén megváltoztatta s egyenkint 50 korona fő- és 50 korona mellékbüntetésben állapította meg.

* **Nem veszi meg a város a Potykát.** Említettük, hogy Fekete József és neje felajánlották a Potyka korcsma területét és épületeit 50.000 korona vételárért Nagyvárad városának. A városi tanács tegnap tartott ülésében foglalkozott a kérelemmel s az ajánlatot nem fogadta el, nem csak azért, mert az ingatlan ára túl magas, hanem azért is, mert arra Nagyvárad városának nincs szüksége.

* **A cirkusz.** Wollner és Willson igazgatók naponta változatos műsorral várják a közönséget. Pénteken remek jutalom előadásra van kilátás. A Scharles zenebohócok — kiknél jobb erő Nagyváradon még alig volt — tartják jutalom előadásukat s kérik a nagyközönség pártfogását. Igérnek sok-sok új kuplét és egyéb új zeneszámot. Scharles aki közönséget olyan páratlanul tudja megnevetetni, meg is érdemli, hogy jutalom estélyén telt házat mulattasson.

* **Részegek garázdálkodása.** Tegnap este 7 órakor a Kolozsvári-u. 1. sz. a. háza előtt, hol villamos megállóhely van, Szabó Károly kömüves segéd, ittas állapotban szidalmazta a villamos kalauzt, — sőt a közbelépő rendőrré ráuszította Gecsolányi István és Pásztor Gyula nevű cimboráit. A további botrányt a rendőr avval akadályozta meg, hogy a garázda embereket eltávolította a csődület színhelyéről.

* **A pálinka áldozata.** Tegnap délelőtt 10 óratájban a nagyhidnál Kovács András nevű kocsis oly annyira ittas volt, hogy a trágyával rakott szekérről a lovak közé esett. A halálra szánt embert a közbelépő rendőrörszem mentette meg a pusztulástól, ki Kovácsot előállította. Eljárás folyamatban.

* **Megbokrosodott lovak.** Aradi Bálint harsányi földműves tegnap a Nagyvásártéren két lovát itatni akarta. A lovak megvadultak és elvygtattak. A nagyobb szerencsétlenséget azon körülmény akadályozta meg, hogy a lovak egy gesztenyefában fennakadtak, a fát ugyan kitorították, de meg is állottak.

* **A Meteor jövendölése augusztusra.** Augusztus hónap csomópontjai: 5—12—14—15—17—19—22—24—27-re esnek, amelyek közül legerősebb hatásuk 5—12 15—26-iki csomópontok. 5-iki meleg száraz, 12-ik 15-ik változó, csapadékos, 26-ik zivataros jellegű. Augusztus eleje, annak egész első harmada állandókb meleg és száraz jellegűnek ígérkezik. 12—15—17 körül a változó, hűvös, csapadékos jelleg fejlik ki, amit újra meleg állandóbb idő követ s ezt a 26. és 27-iki zivataros jellegű idő váltja fel.

x **Az intelligencia találkozó helye** az Európa szálló árnyas, hűs kerthelyiségében.

hol naponta változatos műsorral mozgatóképek-előadásokat rendeznek Pócsi Laci teljes zenekara közreműködésével.

x MOLNAR H. Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

TANÜGY.

Iskolai értesítők.

IX.

Az Immaculata-intézet.

Egy csöndben, de áldásosan működő intézet értesítőjét vettük. A Teleky-utcán egy fél század óta áll és terjeszti áldásait, b. e. Szaniszló püspök alapítása, az Immaculata-zárda. Óvoda, elemi iskola, polgári leányiskola és óvónő-képezde van falai között; az intézet élébe fogadja a tehetetlen kis gyermekeket s diplomával kezében bocsátja ki az életbe.

A zárda elhunyt főnöknőjének, *Daschny* Ladisla nővérnek vannak rendelve az értesítő első lapjai. Tömör, faláló jellemrajzát találjuk a megboldogultnak, akinek példája követésre hívhatja minden utódját, minden redtársát.

Bevezető értekezést dr *Vucskics* Gyula, az intézet igazgatója irt, érdekesen vázolván a zárda félszázados multját. Az értekezést lapunk tárcarovatában már közöltük.

Az oktatás terén elért eredmény teljesen megfelel a zárda régi kiváló hírnevének. A növendékek többsége kitűnő, jeles és jó átlagos eredménnyel végzett.

A statisztikai táblázatokból érdekesek a következő adatok:

Az elemi iskola 229 növendékéből:

róm. kath.	202
gör. kath.	10
gör. kel.	12
református	3
ágostai	1
zsidó	1

Anyanyelvre nézve:

magyar	203
német	2
oláh	22
tót	2

A polg. iskola 189 növendékéből:

róm. kath.	133
gör. kath.	7
gör. kel.	5
református	17
ágostai	3
zsidó	14

Anyanyelvre nézve:

magyar	178
oláh	1

Az óvónőképezde 33 növendéke közül:

róm. kath.	27
gör. kath.	1
gör. kel.	1
református	4

Anyanyelvre nézve:

magyar	27
német	2
tót	2
oláh	1
szerb	1

A magyarosodás örvendetes jele, hogy míg a gör. kath. és gör. kel. növendékek az elemi iskolában mind oláhnak vallották magukat, addig a felsőbb osztályokban egyre több akad közöttük, aki magyarnak vallja magát.

EGYESÜLETEK.

A 48-as Népkör gyűlése. A »Nagyvárad 48-as Népkör« választmánya ma, (csütörtök) délután 6 órakor, a Kör helyiségében

(Zöldfa szálloda) gyűlést tart, melyre a Kör tisztikarát és választmányának tagjait ezuton is tisztelettel meghívja az elnökség.

IRODALOM.

Felhívás a magánkiadókhöz. A Szent-István-Társulat a közel jövőben egy nagy hiányt igyekszik helyreépíteni: kath. tanítói könyvtárjegyzéket állít össze és ad ki. E célból megkereste a hazai összes könyvkiadókat, akik készséggel bocsátották rendelkezésére alkalmasnak vélt kiadványaik egy-egy példányát. A könyvtárjegyzék minél teljesebbé tétele szempontjából most felkéri a magánkiadókat, hogy könyveik egy-egy példányát sziveskedjenek ingyenesen és lehetőleg haladéktalanul megküldeni a Társulat igazgatósága (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28) címére, ki azokat bírálatra fogja kiadni s ha alkalmasak, az esetben az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács által jóváhagyott hivatalos könyvtárjegyzékbe felvételi és közrebocsátja. Ama magánkiadók részéről, kiknek könyvei a Szent-István-Társulat bizományában vannak, elegendő egy levelezőlapon küldött értesítés, tudatják a Társulattal, hogy nevezett könyveik egy-egy példányát a fenti célból ingyenesen bocsátják az igazgatóság rendelkezésére.

TÁVIRATOK.

Konfliktus magva.

Belgrád, július 29. Konstantinápolyból érkezett jelentések szerint a mohamedánok az üszkübi vilajetben lévő Kumanovóban Turitek osztrák-magyar reform-csendőrtisztet kényszerítették, hogy az egyenruhát vesse le. Ez kénytelen volt a nagyon határozottan fellépő tömeg kívánságának eleget tenni. Ime: itt az ok a konfliktusra. A szultánnak, vagy a nagyhatalmakkal kell szembe helyezkednie, vagy az új-törökökkel.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdasági egyesület ülése.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya folyó hó 29-én délelőtt 10 órakor *Markovits* Antal elnöke alatt gyűlést tartott. Jelen voltak még: *Telegdy* József s. al-elnök, *Des Echerolles* Kruspér Gillert, *Erős* Rezső, *Fetszer* Antal, *Jancsó* Lajos, *Molnár* Lajos, *Olasz* Elemér, *Szählender* Károly, *Székely* Sándor, *Zathuretzky* István, dr *Márkus* László a pénztárnok, *Weingartner* Andor, a titkár.

Elnök a megjelent tagokat üdvözölvén, felhívja a titkárt a tárgyak előterjesztésére. Igazgató-választmány mindenekelőtt a takarmányviszonyokkal foglalkozván, elhatározta, hogy feliratban kérni fogja a földmivélsügyi minisztert, hogy amennyiben a takarmánykiviteli tilalom elrendelése elháríthatatlan nehézségekbe ütköznék, az erőtakarmányok vasuti szállításánál a legmesszebbmenő kedvezményeket eszközölje ki.

Az O. M. G. E., valamint a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületeinek megkeresésére felir a földmivélsügyi miniszterhez a választmány, hogy a bortörvény-tervezetet változtatlan szövegben a képviselőház őszi ülészaka elé terjessze be.

Kereskedelemügyi miniszter az alsóbbrendű vasutakról szóló törvénytervezetet megküldvén, igazgató választmány a törvénytervezet véleményes javaslatával végett *Szählender* Károly választmányi tagnak kiadja.

Megbizta a választmány az elnökséget, hogy a tél folyamán tartandó gazdasági szakelőadások és házi ipartanfolyamok tervezetét készítse s terjessze fel jóváhagyás végett a földmivélsügyi miniszterhez.

Telegdy József indítványára elhatározta a választmány, hogy szeptember 20-án a löversenyek lefolyása után egy ügétő versenyt rendez, mely célra a földmivélsügyi minisztertől egy díjat kér ugyancsak *Telegdy* József indítványára kimondja a választmány hogy a lötenyésztes terén egy feladatokat szolgáló ügétő sport Nagyváradon leendő újból való meghonosítására önálló testületet alkot, melynek elnök-késztésére *Telegdy* József elnöke alatt *Erős* Rezső, *Olasz* Elemér, *Jancsó* Lajos és a titkár-ból álló bizottságot küldötte ki.

Még több apróbb tárgy után a választmány tagul felvette *Grünvald* Simon nagyvárad nagy szőlőtulajdonost és birtokost, mely után elnök a gyűlést berekesztette.

Tüzelőanyag a hadapródiskolában.

A m. kir. nagyvárad honvéd hadapródiskola részére 1908. évi október hó 1-től 1909. évi szeptember hó 30-ig terjedő idő alatt szükségessé váló tüzelőanyag biztosítása tárgyában az intézet kezelő-bizottsági irodájában (főépület, földszint 7. szám) 1908. évi augusztus hó 28-án délelőtt 10 órakor zárt ajánlati nyilvános verseny tárgyalás fog tartatni. Az anyagszükséglet évi mennyisége körülbelül a következő: 2800—4000 métermázsos mosott diószén, 100—120 köbméter kereszttrakás nélküli puha (tenyő) gyújtófa, 250—400 köbméter kereszttrakás nélküli kemény (bük) fa. A tüzelőanyag-szállítási feltételek füzete, mely vállalkozóra feltétlenül kötelező, az intézet kezelő-bizottsági irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető és bárkinek kívánatra posta útján is megküldetik.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, július 29.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt. —	— — —	10.38
Rozs okt. —	— — —	8.96
Zab májusra	— — —	—
Zab okt. —	— — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — —	6.85
Tengeri jul.	— — —	6.69

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, július 29.

Osztrák hitelrészvény	— —	631.25
Magyar hitelrészvény	— —	748.—
Leszámitoló bank	— —	743.75
Rimamurányi	— —	561.50
Osztrák m. államvasuti részv.	— —	692.25
Közuti vasut	— —	552.—
Városi villamos vasut	— —	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. július 29.

Magyar arany járadék 4 száz.	— —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— —	93.25
Magyar koronajáradék	— —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	— —	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	— —	94.50
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	— —	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	— —	145.—
Osztrák járadék papirban	— —	97.25
Osztrák járadék ezüstben	— —	99.—
Osztrák járadék aranyban	— —	116.50
Osztrák korona járadék	— —	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	— —	150.25
Osztrák magyar bankrészvény	— —	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	— —	748.—
Osztrák hitelbank-részvény	— —	631.50
Magyar hitelrészvény	— —	689.50
London vista	— —	240.—
Páris vista	— —	95.50

20 márkás arany	— — — —	23.51
20 frankos (Napoleon)	— — — —	19.09
Német birodalmi márka	— — — —	117.62

NYILTTÉR.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Klepner és Szigeti

polgári és katonai szabók.
Beóthi Ödön-utca 35. szám.

A legjutányosabb és legpontosabb kiszolgálás, úgy katonai, mint polgári ruhákban fővárosi ízlés szerint, állandó o raktár katonai felszerelésekben. o Szives pártfogást kérnek a tulajdonosok.

Kelemen Béla könyvkötészete

NAGYVÁRAD,
Nagypiac-tér,
(Andrényi-palota.)

REGÉNYCSARNOK.

Második kortes utam!

A »Tiszántul« számára írta: **Lukách Géza.**

(Folytatás.)

6

V.

Balajti uram a deputáció élén fogadott azzal, hogy szívesen épül látásomnak mikéntjén és állapotán, Isten hozottat jöttek mondani éa bejelenteni, hogy a hordó már el van készítve a község háza előtt, de mielőtt arra felmáshnék, tudtomra adják, hogy ők 48-asok. Az öregemet mostanáig csak a tisztesség okáért választották meg, de ha én is mameluk vagyok, akkor kár egy szót is megeresztenem, mert a nemes urak egy voksot sem vesztegetnek rám, bárha különb legénynek látszom, mint az apám.

Megnyugtattam Balajti uramat, hogy csak hallgassák meg színvallásomat, azt hiszem, kifogom érdemelni a nemes kompánia elismerését, de ha nem, akkor lökjének le a hordóról.

Erre már könyököm ragadott bíró uram, vitt magával és pár perc múlva már ott szónokoltam egy 10 akós hordó tetején.

Már első szavaim óriási tetszés megnyilvánulásnak lettek okozói, amennyiben bevezetésül a németet, azután a kormányt szidtam. Beszédem további fonalán pedig Tibor programját teljesen 48-as kaptára huztam, sőt még meg is fejeltem az atyafiak szája ize szerint.

Alig mondtam ki az utolsó szót, már is hordóstól együtt vállra kapott a nemesi gárda és így szállított el lakásomra.

Szerencsémre jó tornász voltam s így a hordó minden ingását ügyesen kibalanizoztam

és ezen ingadozó talapat tetejéről fektettem szilárd alapokra Tibor jövőjét, mert a választásnál esakugyan a csertőiek voksaí döntöttek.

VI.

Alig helyezkedtünk el a barátságos kandelalló körül, hogy meggémb redett tagjainkat fölmelengessük, mikor kocsirobogás hallatszott az udvar felől egy füligsáros bricska hajtattott elő, rajta Tibor és a megcsereált házi urral.

Nagy hü-hó-val rontottunk elibök, de meg-hökölve torpant meg lábunk, mikor vészjósló ábrázatukat megláttuk.

A házi ur intésére követtük hivatalos szobájába, a hol megtudtuk, hogy ő az éjjel csakugyan olyan tehetetlen volt, mint egy Uchatins, őt azonban lafette helyett egy chiznyai kocsi helyezették és így érkezett helytelen címére.

Megérkezéseker azonban már némi élet-erő ébredett benne s a homályosan megvilágított szobában otthon képzelte magát és kezdett otthoniasan viselkedni. A menyecske azonban csakhamar észrevette a cserét és úgy pofontörülte a komát, hogy a szemé szikrát hányt, ezen világítás mellett azután ő is felismerte a koma asszonyt.

Az elszenvedett kis agrárkódás teljesen kijózanította, magára kapta tehát bekecsét és kézcsoók nélkül rohant ki a szobából. A vendég szobában kihuzgálta az ágyból utitársait, melyek egyikében nagy ámulatára Tibort ismertte fel, — lóhalálában befogatott és egy hajtásban jöttek ide, hogy a férj urtól, ki felesége tetteiért felelős, véres elégtételt kérjen, másrészt pedig Tibor elmondhassa program beszédjét.

De már most a másik koma arca lett rák veres s még néki állott feljebb és a családi szentélyén elkövetett insultusért, ő is vért követelt.

Átalakultunk tehát párbajozó felekké és segédekké. Egyfelől Tibor és a Zsirafnyaku, a másik felénél pedig én is a helybeli kántor tanító, akik hosszas kapacitálás után sikerült ezen állásra megnyerni.

Elháríthatatlannak látszó akadályok merültek azonban fel a modern gyilkoló szerszámok beszerzése terén. Az egész faluban csak egy kard fedeztetett fel. Ez azonban dicső szabadság harcuuk lezajlása óta nem volt kituzve s oly barátságos rozsdá lepte el, hogy nem akart tokjától megválni.

Végre az ispán valamelyik granárium padlásán két régi rozsdás huszár pisztolyt fedezett fel, ezek azonban valóságos medve ölök voltak, miért is kiakartuk rekeszteni a pályázatból mert ezekkel biztos volt azonban halál, a két két nekibószultt gladiátor azonban ragaszkodott a mordályokhoz.

Nem volt már egyéb hátra, mint a kör-orvost átnivitalni. De itt a kántornak támadtak aggályai és inkább a lódok ort ajánlotta, mert a körorvos ki 48-ban mint medikus csapott fel honvédnek és a csatatéren szerezte doktori diplomáját, a világosi katasztrófa után pedig kimenekült Kis-Azsiába, ahol fordító lett, török és arabus nyelvre és viszont ugyan kifogástalanul fordít, de a mesterségéhez annyit ért, mint a tyuk az Abécéhez.

Válságos percekben azonban az én koponyám is termel jó eszméket. Odasugtam tehát segéd társaimnak, hogy csak bízzák rám a dirigálást és biztosítom, hogy a dolog simán fog lefolyni.

Beosontam legott a ház asszonyához és egy céklát kértem mire azt felelte, hogy ebédre majd kapok, ha oly nagyon szeretem.

Erre beavattam titkomba, tervem azonban konok ellenszegülésbe ütközött. A menyecske váltig azt hajtogatta, hogy csak löjjeék agyon azt a csapodárt, mert akinek hites felesége van az ne kotnyeleskedjen más hajlékában.

Elővettem tehát legbehizelgőbb hangnemet és bizonyítottam, hogy férjétől a jóhiszeműség tényét nem lehet megtagadni, mert hiszem ő a saját teritörinmán képzelte magát s a kapott pofon, jogilag nem is őt illette.

(Folyt. köv.)

Jótekonycélu műkedvelői színelőadás a Szigligeti-színházban.

A nagyváradi ipartestület ifjusága önképző-egyletének tagjai által a Szigligeti-színház zenekarának közreműködésével az iparos ifjak önképző-egylet könyvtára szükségletének fedezésére mérsékelt hely-árrakkal szombaton, 1908. augusztus 1-én a Szigligeti-színházban adatik:

Gyimesi vadvirág.

1000 forintos pályadíjat nyert népszínmű 3 felvonásban. Irta: Géczy I. Rendező: Varga Gyula. Karnagy: Fleischer József. Ügyelő: Poretonek Mihály. Sugó: Papp József.

SZEMÉLYEK:

Balánka János, jómódu csángó gazda	Seiler Jenő
Örzse, felesége	Gug Lujza
Imre, fiuk	Varga Gyula
Mária, leánya	Wohl Zsanka
Özv. Fábiánné, Julis	Glasser Mariska
Gyurka, fia	Balogh Lajos
Rab, Prezsme Péter	Kalla Sándor
Magdolna, leánya	O-né Kern Ilona
Plébános	Mezey László
Törpe, Csura, harangozó	Kovács Mihály
Csuráné	Sebestyén E.
Marci, fiuk	Kelch Róbert
Bigyó, kisbíró	Nagy Perenc
Bigyóné	Puskás Jolánka
Csörgő István, fiatal gazda	Nagy Lajos
1-ső)	Ifj. Cser János
2-ik) öreg gazda	Pénzes Ferenc
3-ik)	Pénzes István
A vőlegény	Ifj. Cser János
A menyasszony	Pénzes Ferenc
1-ső vőfély	Poretonek Mihály
2-ik vőfély	Fleisz Elek
1-ső nyoszolyó	Biró Mariska
2-ik nyoszolyó	Szabó Piroska

HELYÁRAK: Alsó páholy 6 kor. Felső páholy 5 kor., II. emeleti páholy 4 kor. Zsöllye 2 kor. Kör-szék I.—V. sorig 1 kor. 60 fill. VI—VIII. sorig 1 kor. 20 fill. Tamlásszák 1 kor. 20 fill. Erkély I. sor 1 kor. 20 fill. II. sor 1 kor. Erkély oldalt 60 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap ára 10 fillér.

Vasárnap este, augusztus 2-án a fent megjelölt célra színtre kerül

Ugyanez.

Jegyek előre válthatók mindkét előadásra augusztus 1-én szombaton d. e. 9—11-ig, d. u. 3—5-ig és este a pénztárnál.

Az előadások kezdete 8 órakor.

Az Elnökség.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

VASUTI MENETREN.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Oda. — Vissza.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.
	7 20	8 20	12 20	2 25		5 40	9 15	Ind. Budapest Erk.	5 00	7 20	7 50		1 40	6 40	9 40
		10 28	2 43	+3 41		8 13	10 23	> Nagykáta >	2 44	5 11	6 34		12 30	5 04	8 26
	9 16	11 21	3 40	4 16		9 02	11 19	> Szolnok >	12 34	3 44	5 39		11 38	3 49	7 32
		2 06	7 42	5 57	1 35	12 25	12 55	> Püspökladány >	5 06	12 54	3 56	10 20	9 52	12 48	5 27
5 13	11 28	2 18	7 59		1 49	12 41		> Báránd >	4 50	12 41		10 01		12 37	
5 27		2 33	8 18	+6 17	2 05	12 59		> Sáp >	4 29	12 25		9 38	+9 33	12 23	+5 07
5 45	11 04	2 52	8 44	6 32	2 26	1 36	1 31	> Berettyóujfalu >	3 59	12 05	3 18	8 56	9 19	12 05	4 53
6 07		3 5	9 01		2 38	1 50		> Mezőpeterd >	3 31	11 51		8 35		11 52	
6 21		3 17	9 17		2 20	2 04		> Mezőkeresztes >	3 16	11 39		8 17		11 41	
6 34								> Artánd >	+2 40			+8 07			
+6 41		3 30	9 37		3 04	2 18		> Bors >	2 29	11 26		7 54		11 30	
6 51		3 38	9 41		3 13	2 27		> Biharpuspöki >	2 19	11 19		7 43	8 48	11 23	
7 00	12 35	3 48	10 00	7 09	3 25	2 38	2 11	Érk. Nagyvárad Ind.	2 05	11 09	2 39	7 28	8 41	11 14	4 19
7 11	12 45	4 10	5 44	7 14		3 06	2 18	Ind. Nagyvárad Erk.	8 30	10 34	2 32	7 07	8 34	10 53	4 05
	1 05	4 17	5 53			3 13	2 26	> Várad-Velence >	8 22	10 27	2 26	7 01		10 47	
	1 15	4 27	6 04			3 22		> Fugyivásárhely >	2 09	10 18		6 51		10 38	
	1 27	+4 38	+6 18					> Szakadát >	+7 53			+6 38		10 27	
	1 36	4 47	6 30	7 42		3 42	2 51	> Mezőtelegd >	7 43	10 00	2 03	6 30	8 10	10 21	3 40
	+1 43		+6 39					> Mezőtelki >	+7 31			+6 21			
	1 50		+6 46					> Czécske >	+7 24			+6 14		10 09	
	1 56	5 02	6 55	7 55		3 58	+3 05	> Élesd >	7 17	9 44	+1 50	6 09	+7 58	10 04	+3 24
	2 01	5 06	7 02			4 03		> Étesd megálló >	7 10	9 38		+6 03		9 59	
	+2 10		+7 12					> Rikosd >	+7 00			+5 56			
	2 23	5 25	7 46	8 15		4 22	3 26	> Rév >	6 50	9 25	1 37	5 47	7 46	9 47	3 08
	+2 27							> Rév megálló >	6 39			+5 41			
	2 32	5 33	7 55			4 30		> Zichy barlang >	+6 33	9 16		5 36		9 39	
	+2 37	+5 38						> Vársonkolyos >	+6 27	+9 13		+5 31			
	2 49	5 49	8 13			4 44		> Brátka >	6 15	9 04		5 21		9 28	2 49
	2 57	5 57	8 22			4 52		> Jádvolgy >	5 38	8 56		+5 12		+9 20	
	3 08	6 08	8 35	8 48		5 03		> Bucsa >	5 26	8 47		5 03		9 13	2 34
	+3 19		+8 48					> Feketető >	+5 13			+4 50			
	3 32	6 30	9 07	9 03		5 27	4 16	> Csucsá >	5 04	8 31	12 55	4 43	7 07	8 58	2 19
	5 20	8 27	11 50	10 30		7 27	5 53	Érk. Kolozsvár Ind.	1 30	5 59	11 10		5 21	6 49	12 32

Püspökladány—Debrecen—Szatmár.

V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Oda. — Vissza.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.
	7 20	8 20	12 20	2 25		5 40	9 15	Ind. Püspökladány Erk.	5 00	7 20	7 50		1 40	6 40	9 40
		10 28	2 43	+3 41		8 13	10 23	> Kaba >	2 44	5 11	6 34		12 30	5 04	8 26
	9 16	11 21	3 40	4 16		9 02	11 19	> Hajdusoboszló >	12 34	3 44	5 39		11 38	3 49	7 32
		2 06	7 42	5 57	1 35	12 25	12 55	> Debrecen >	5 06	12 54	3 56	10 20	9 52	12 48	5 27
5 13	11 28	2 18	7 59		1 49	12 41		> Érmihályfalva >	4 50	12 41		10 01		12 37	
5 27		2 33	8 18	+6 17	2 05	12 59		> Nagykároly >	4 29	12 25		9 38	+9 33	12 23	+5 07
5 45	11 04	2 52	8 44	6 32	2 26	1 36	1 31	> Szatmár-Németi >	3 59	12 05	3 18	8 56	9 19	12 05	4 53
6 07		3 5	9 01		2 38	1 50			3 31	11 51		8 35		11 52	
6 21		3 17	9 17		2 20	2 04			3 16	11 39		8 17		11 41	
6 34									+2 40			+8 07			
+6 41		3 30	9 37		3 04	2 18			2 29	11 26		7 54		11 30	
6 51		3 38	9 41		3 13	2 27			2 19	11 19		7 43	8 48	11 23	
7 00	12 35	3 48	10 00	7 09	3 25	2 38	2 11		2 05	11 09	2 39	7 28	8 41	11 14	4 19
7 11	12 45	4 10	5 44	7 14		3 06	2 18		8 30	10 34	2 32	7 07	8 34	10 53	4 05
	1 05	4 17	5 53			3 13	2 26		8 22	10 27	2 26	7 01		10 47	
	1 15	4 27	6 04			3 22			2 09	10 18		6 51		10 38	
	1 27	+4 38	+6 18						+7 53			+6 38		10 27	
	1 36	4 47	6 30	7 42		3 42	2 51		7 43	10 00	2 03	6 30	8 10	10 21	3 40
	+1 43		+6 39						+7 31			+6 21			
	1 50		+6 46						+7 24			+6 14		10 09	
	1 56	5 02	6 55	7 55		3 58	+3 05		7 17	9 44	+1 50	6 09	+7 58	10 04	+3 24
	2 01	5 06	7 02			4 03			7 10	9 38		+6 03		9 59	
	+2 10		+7 12						+7 00			+5 56			
	2 23	5 25	7 46	8 15		4 22	3 26		6 50	9 25	1 37	5 47	7 46	9 47	3 08
	+2 27								6 39			+5 41			
	2 32	5 33	7 55			4 30			+6 33	9 16		5 36		9 39	
	+2 37	+5 38							+6 27	+9 13		+5 31			
	2 49	5 49	8 13			4 44			6 15	9 04		5 21		9 28	2 49
	2 57	5 57	8 22			4 52			5 38	8 56		+5 12		+9 20	
	3 08	6 08	8 35	8 48		5 03			5 26	8 47		5 03		9 13	2 34
	+3 19		+8 48						+5 13			+4 50			
	3 32	6 30	9 07	9 03		5 27	4 16		5 04	8 31	12 55	4 43	7 07	8 58	2 19
	5 20	8 27	11 50	10 30		7 27	5 53		1 30	5 59	11 10		5 21	6 49	12 32

Nagyvárad—Vaskóh.

Vésztő—Kötegyán—Hollód.

Tvsz.	Szv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Tvsz.
5 30	4 30	Ind. Nagyvárad Erk.	9 49	8 44
5 42	4 41	> Várad-Velence >	9 38	8 32
+5 57	+4 56	> Rontó >	+9 24	+8 15
6 07	5 05	> Félixfürdő >	9 17	8 07
6 24	5 21	> Kardó >	9 03	7 52
7 07	5 58	> Nyárló >	8 37	7 26
7 21	6 11	> Magyargyepes >	8 25	7 13
7 39	6 28	> Tasádfő >	8 09	6 56
7 55	6 43	> Drágoséke >	7 55	6 42
8 14	+7 13	> Magyarcséke >	+7 36	+6 21
+8 28	+7 13	> Dusesd >	+7 22	+6 06
9 01	7 36	> Szombatság-Rogoz >	6 56	5 39
9 14	7 36	> Hollód >	6 46	5 28
9 29	8 16	> Gyanta >	6 23	+4 54
+9 37	+8 17	> Fekete Kápolna >	+6 14	+4 45
9 51	8 31	> Solyom >	6 00	4 30
+10 00	+8 39	> Belényesörvényes >	+5 53	+4 17
+10 10	+8 39	> Borz >	+5 43	+4 06
10 22	8 53	> Belényesujlak >	+5 34	+3 56
10 36	9 17	> Sonkolyos >	+5 23	3 44
+10 50	+9 17	> Fenes >	+5 11	+3 31
11 19	9 44	> Beléyues >	5 01	3 20
+11 30	+9 14	> Dragonyesd >	+4 42	+2 54
11 46	10 14	> Szudrics >	4 31	2 42
12 00	+10 18	> Rieey >	+4 19	+2 29
12 19	+10 34	> Lunka-Rézbánya >	+4 05	+2 13
12 35	10 53	Érk. Vaskóh-Barest Ind.	3 53	2 00

Vv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Vv.	Vv.
4 45	5 10	Ind. Vésztő Erk.	9 20	4 02
5 07	5 28	> Okány >	9 02	3 42
5 23	5 43	> Gyanté >	8 43	3 21
5 38	5 52	> Sarkadkeresztúr >	8 33	3 10
5 52	6 07	> Méhkerék >	8 15	2 50
6 00	6 14	> Kötegyán >	8 06	2 40
6 16	6 31	Érk. Kötegyán >	7 19	2 15
6 20	7 11	> Pósa >	7 07	2 02
6 48	7 26	> Illye >	6 51	1 51
7 02	7 41	>		

Saját termésű

Ó vörös gyógy bor literenként 50 kr.
 Asztali borok > > 36—40
 Pecsénye borok > > 50—60
 Kitűnő ráczi ürmös > > 50 kr.
 Stettner István, Kapucius utca.

POVAZSÁN JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata
 Nagyváradon, Városi bazárépület színházi oldal.

Tervez és készít:

mindentéle erős és gyenge áramu villamos munkálatokat, u. m.: csengők, házi és szabad távbeszélők, dynamók, motorok, ivlámpák, világítási és

:: villamhárító berendezéseket ::

lekiismeretes kivitelben jutányos árban. Jótállás a teljesített munkáért. Költségvetés díjmentesen.

Telefon 525.

257

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyitott meg az Európa remek herthelyisége. Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon: Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját termésű, kitűnő boraival, finom Dreher sörrrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékeltek. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlani igen finom hatyu, pehely, valamint elsőrendű hófehér fosztott libatollaimat. Már három koronától feljebb bocsájtom b. vevőim rendelkezésére. Zárda: internátusoknak, nevelő-intézeteknek nagyobb vételnél 10 százalék engedményt adok.

Tömeges pártfogást kérve vagyok
 Kiváló tisztelettel

KLEIN MÓR tollnagykereskedő
 Nagyvárad, Baross-utca 11. szám.

Kiadó lakás.

Uj épületben, három szobás utcai lakás parkettirozva, modern mellékhelyiségekkel és fürdőszobával; két-két szobás udvari lakás mellék-helyiségekkel;

két pince lakás 2 szobás

AZONNAL KIADÓK.

WEISZ JÓZSEF, Kolozsvári-utca 1.

LÉVAI MÁRTON

könyvkötészet,

vonalzó-intézet

és üzleti könyvgyár

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut (saját-ház.)

Lakások.

Pável-utca 27. szám alatt újonnan épülő házban több lakás november elsejétől kibérelhető. A lakások fürdő-, elő- és cselédszobával és egyéb mellék-helyiségekkel vannak ellátva.

Bővebbet a házmesternél.

Miután üzletünket végeladás útján kiárusítjuk s Nagyváradról elköltözünk, ez uton mondunk köszönetet minden tisztelt vevőinknek, kikkel a végeladás tartama alatt nem lesz szerencsénk találkozni s kérjük, miszerint jóindulatát részünkre továbbra is fentartani méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

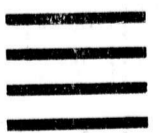
Kovács L. és Társa.

U. i.

A hatóságilag engedélyezett végeladás

csak néhány hétig tart és a megmaradt
 áruk egy tömegben lesznek eladva.

Üzlethelyiség kiadó. — Berendezés eladó.

Kovács L. és Társa.